

T. B. M. M.
İYİ PARTİ
GRUP BAŞKANLIĞI

Tarih: 23.04.2021

Sayı: 3905

44867

Dr. Arslan KABUKCUOĞLU
Eskişehir Milletvekili

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın, Anayasa'nın 98'inci ve TBMM İçtüzüğü'nün 96. Ve 99. Maddeleri uyarınca T.C. Ulaştırma ve Altyapı Bakanı Sayın Adil KARAİSMAİLOĞLU tarafından yazılı olarak yanıtlanmasını arz ederim. Saygılarımla. 19/ 04/ 2021

Dr. Arslan KABUKCUOĞLU
Eskişehir Milletvekili

Ulusal basında (Çiğdem Toker, 14 Nisan 2021) çıkan haberde, "15 Mart 2021 tarihli Resmi Gazete'de Bazı Yatırım ve Hizmetlerin Yap-İşlet-Devret Modeli Çerçevesinde Yapıtılması Hakkında Kanuna geçici madde eklenerek Kanal İstanbul'a devlet garantisi verilmiştir" enilmektedir.

Kanal İstanbul'un yapımı için kamu özel işbirliği modeli planlanmaktadır. Bu model Ulaştırma Bakanlığının Yüksel Proje şirketine ihale ettiği fizibilite raporunda önerilmektedir. Çevresel Etki Değerlendirme Raporunda (ÇED), hangi büyüklükteki gemiler bu kanaldan geçeceği, savaş gemileri ve denizaltıların geçip geçemeyeceklerine ilişkin bir bilgiye rastlanmamıştır.

20 Temmuz 1936'da imzalanan Sözleşmenin 1. maddesinde " Bağitlı Yüksek Taraflar, Boğazlar'da denizden geçiş ve gidiş-geliş (ulaşım) özgürlüğü ilkesini kabul ederler ve doğrularlar" Bu özgürlüğün kullanılışı bundan böyle işbu Sözleşme hükümleriyle düzenlenmiştir denilmektedir. Buna rağmen gemilerin kanaldan geçmeye zorlanacak olması uluslararası hukuk bakımından Türkiye'yi zora sokacak bir konu olduğunu uzmanlarca dile getirilmektedir. ÇED raporuna göre, Kanal İstanbul Projesine gerekçe olarak, yıllar içerisinde geçen gemi sayısının artacak olması, gem, trafiği ve ham petrol taşıyan tankerler gösterilmektedir.

2017 yılında 56 bin olan İstanbul Boğazından geçen gemi sayısı 2018 yılında 41 bine kadar düşmüştür. Özellikle Rusya'nın petrol sevkiyatı için Baltık Denizlerindeki limanları kullanması, bu düşüşün nedenidir. Yapılan ve bundan sonra yapılacak olan petrol boru hatları ile gemilerle petrol taşımacılığı daha da azalacaktır. Bu rağmen ÇED raporunda kanaldan geçecek gemi, sayısı 2030 yılında 65 bin, 2070 yılında 115 bin olarak belirtilmesi, raporun güvenilir olmadığını gündeme getirmiştir.

Bu bağlamda;

1-Kanal İstanbul açıldığında kanalı kullanmak istemeyen gemilere uygulanacak yaptırımlar Montreux Sözleşmesi yürürlükteyken nasıl mümkün olacaktır?

2- Kanal İstanbul'dan askeri gemilerin geçişine izin verilecek midir? İzin verilecekse Montreux Sözleşmesi hükümleri uygulanacak mıdır?

3-Kanal İstanbul'dan günde kaç geminin geçeceği öngörülmektedir?

4-2017 ve 2018 yıllarında İstanbul Boğazından geçen gemilerden elde edilen geçiş ücreti ve verilen diğer hizmetler gelirleri toplamı ne kadardır? Kanal İstanbul'dan ne kadar gelir elde edilmesi hesaplanmaktadır?

44867

Dr. Arslan KABUKCUOĞLU
Eskişehir Milletvekili

5-İstanbul Boğazını kullanacak gemilerin yıl içerisinde dönemsel yoğunluğa bağlı olarak azami bekleme süresi ne kadardır? Kanal İstanbul Projesi ile bu süre düşecek midir?

6-Gemilerin bekleme süreleri gözönünde bulundurulduğunda Kanal İstanbul' a yönelmeleri durumunda, tarife farkı Boğazlardan farkını olacaktı?